

22.09.2023

Til: Justis- og beredskapsdepartementet

Avsender: Skift - Næringslivets klimaledere

Høring - Forslag til direktiv om rett til reparasjon av varer

Skift - næringslivets klimaledere er et næringslivsdrivet klimainitiativ, bestående av 62 svært klimaambisiøse næringslivsledere. Vi jobber for å bringe Norge og verden et steg nærmere å løse klima- og naturkrisen.

Skift støtter i hovedsak intensjonen i direktivet, og vil oppfordre til at Norge er en positiv pådriver for å få forslaget gjennom uten flere unntak enn det som allerede ligger inne. Vi ser at forslaget vil kunne gi økte kostnader for enkelte virksomheter, men ser samtidig flere positive fordeler. Ved økt reparasjon av elektroniske produkter, vil vi redusere presset på uttak av kritiske råvarer samtidig som mengden vanskelig gjenvinnbart avfall minsker. Det vil gjøre Europa, og Norge, mindre avhengige av import av kritiske og ofte konfliktfylte råvarer, samtidig som vi får mindre elektronisk avfall det er krevende å deponere. Gitt den geopolitiske situasjonen i verden i dag er dette også et viktig sikkerhetstiltak for Europa. Forslaget vil også gi direkte positive ringvirkninger i deler av næringslivet, ved å gi nye, lokale arbeidsplasser innen reparasjon. Det vil også være et insentiv for at flere virksomheter starter å tilby leasing av produkter, noe som igjen kan fremme konkurransekraften for produkter med lang levetid.

Skift støtter de nevnte varegruppene hvor forbruker får rett til reparasjon. Vi mener samtidig at listen av produkter som omfattes av direktivet bør øke fremover. Det bør være en forutsigbarhet for næringslivet i hvilke produktkategorier som vil være omfattet av direktivet når, slik at det er mulig å omstille seg. En naturlig utvidelse kan for eksempel være andre typer elektronikk og elektromateriell. Det vil være naturlig for en kunde å etter hvert forvente at alle produkter solgt i typiske elektrokjeder skal kunne repareres. Utover dette kan nye kategorier blant annet være sportsutstyr (sykler, ski m.m.) og etter hvert klær. Vi mener Norge bør arbeide for at det blir en vedtatt intensjon om å utvide direktivet til å gjelde flere forbruksvarer i fremtiden.

Det er en observasjon at direktivet ikke adresserer forsikringsbransjen på noen måte.

Dersom forsikringsbransjen derimot inkluderes i forslaget kan det ha implikasjoner for hvordan skadeoppgjør styres, spesielt når det gjelder muligheten til å velge reparasjonstjenester i stedet for kontantoppgjør. Forsikringsaktørene i Skift (Fremtind og Gjensidige) etterstreber allerede å reparere mest mulig i sine skadeoppgjør. Dersom forsikringsbransjen inkluderes i direktivet vil det gi like spilleregler for alle forsikringsaktører i markedet.

Det er viktig at unntaksbestemmelsene ikke blir så vide at hensikten med direktivet ikke oppnås. I artikkel 5 bør definisjonen av når det ikke er mulig å reparere et produkt

tydeliggjøres for å hindre at den misbrukes i tilfeller hvor det er vanskelig, men ikke umulig, å reparere produktet. Tilsvarende bør det i artikkel 12 tydeliggjøres hvilke kostnader som er iberegnet alternativet med omlevering. Her bør kostnaden ved frakt av erstatningsvare regnes inn, og det bør vurderes om også miljøkostnaden skal inngå i regnskapet.

Vi vil foreslå at det som en del av informasjonsplikten i artikkel 6 også pålegges produsenten å informere om miljøkostnadene ved å velge et nytt produkt fremfor reparasjon.

Direktivet bør vurdere begrensningene som produsenter kan pålegge forbrukernes garanti. Dette inkluderer situasjoner der forbrukeren velger å bruke uavhengige reparasjonstjenester eller verksteder som ikke er godkjent av produsenten, som for eksempel praksisen til Apple i dag.

Direktivet bør vurdere hvordan man kan sikre tilstrekkelig tilgjengelighet av reparasjonstilbydere på digitale plattformer og tilgang til nødvendige reservedeler. Det er nærliggende å tro at tilgjengelighet både på materialer og arbeidskraft kan variere stort mellom sentrale og usentrale områder. Dette er avgjørende for å støtte retten til reparasjon for forbrukerne.

Forslaget er et steg i riktig retning, men det vil fortsatt være mange situasjoner der det ikke er mulig, eller det er for dyrt, å reparere. Vi vil derfor påpeke viktigheten av at det samtidig satses på andre virkemidler i Norge for å skalere opp reparasjonsindustrien og sikre konkurransedyktige reparasjonstjenester sammenlignet med pris for omlevering.

Med vennlig hilsen,

Nina Riibe

Administrerende direktør

Econa

Bjørn Arild Thon

Administrerende direktør

RENAS AS

Christian Lodgaard

Senior Vice President Flokk Design

Flokk AS

Karoline Andaur

Generalsekretær

WWF

Kristin Skogen Lund

Administrerende direktør

Schibsted ASA

Ole-Petter Thunes

Administrerende direktør

Rambøll Norge AS

Espen Karlsen

Administrerende direktør

Jernia

Geir Holmgren

Administrerende direktør

Gjensidige

Turid Grotmoll

Administrerende direktør

Fremtind Forsikring AS

Hilde Vatne

Administrerende direktør

JM Norge AS

Frank Jaegtnes

Administrerende direktør

Elektroforeningen

Bjørn Kjærland Haugland

Administrerende direktør

Skift

Kjetil E. Lein

Visepresident

NITO